

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zzss.si

GRADIVO ZA NOVINARJE

Ljubljana, 23. 1. 2019

PR-ZZSS-1/2019

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2018 realiziral za 207 milijonov evrov več prihodkov kot v letu 2017

1. Ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2018

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) je na seji dne 12. 1. 2018 sprejela Finančni načrt ZZZS za leto 2018, nanj pa je Vlada Republike Slovenije dala soglasje dne 18. 1. 2018. Obseg načrtovanih prihodkov in odhodkov je znašal 2.847 milijonov evrov.

Na osnovi višjih vplačil prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje že v prvih mesecih leta 2018 - zaradi višje zaposlenosti in rasti plač v Republiki Slovenije glede na predvideno s Finančnim načrtom ZZZS za leto 2018 - so spomladi 2018 organi upravljanja ZZZS večkrat zahtevali spremembo Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2018 do 2020 (v nadaljevanju: Odlok¹) in s tem povišanje zgornje meje izdatkov ZZZS za povečanje dostopnosti do zdravstvenih storitev, skrajševanje čakalnih dob in za izboljšanje oskrbe zavarovanih oseb. Državni zbor Republike Slovenije je nato 23. 8. 2018 sprejel spremembo Odloka in povečal obseg izdatkov za zdravstveno blagajno za 35 milijonov evrov. Na tej osnovi je Skupščina ZZZS na seji dne 17. 9. 2018 sprejela Rebalans finančnega načrta ZZZS za leto 2018, nanj pa je Vlada Republike Slovenije dala soglasje dne 4. 10. 2018. Zaradi pozno sprejetih zakonskih podlag za povečano financiranje zdravstvenih storitev, so bile omejene zmožnosti izvajalcev zdravstvenih programov za realizacijo naknadno povečanih programov do konca leta 2018 po Aneksu št. 2 k Splošnemu dogovoru za leto 2018.

Preliminarni podatki o finančnem poslovanju ZZZS v letu 2018 kažejo, da **so prihodki realizirani v višini 2.890,5 milijona evrov** in so za 8,5 milijona evrov večji od načrtovanih. **Odhodki so realizirani v višini 2.858,5 milijona evrov** in so pod načrtovanimi za 23,5 milijona evrov. Med odhodki so tudi sredstva za oblikovanje rezervnega sklada (10,7 milijona evrov) v višini 25 % ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki (42,7 milijona evrov), v skladu s Statutom ZZZS in sklepom Skupščine ZZZS. **Presežek prihodkov nad odhodki ZZZS v letu 2018 tako znaša 32 milijonov evrov**, ki po računovodskih predpisih povečuje splošni sklad ZZZS in predstavlja vir financiranja v prihodnje.

V letu 2018 so na večje prihodke v primerjavi z načrtovanimi vplivali predvsem večji prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje (večje število prejemnikov plač, višja rast prispevne osnove ter višja rast bruto plač zaposlenih) ter večji prihodki po mednarodnih sporazumih z drugimi državami.

¹ ZZZS lahko posluje le v okviru največjega obsega izdatkov določenega za zdravstveno blagajno, po Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država, ki ga določi Državni zbor RS.

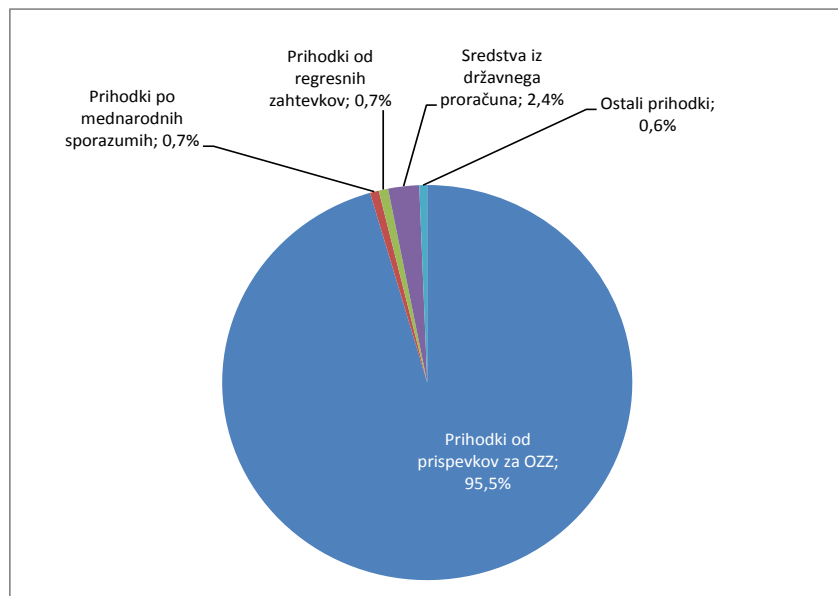
S Splošnim dogovorom za pogodbeno leto 2018 ter aneksom št. 1 in 2 k temu dogovoru so bila zagotovljena dodatna sredstva v višini 151 milijonov evrov za zdravstvene programe na prednostnih področjih (večja dostopnost do zdravstvenih storitev) in boljše vrednotenje nekaterih programov. Del teh sredstev v letu 2018 ni bil porabljen, kar se je odrazilo v manjših odhodkih glede na načrtovane. Razlogi so predvsem v pozno sprejeti spremembi Odloka in drugih pravnih podlag, kar je otežilo pravočasno načrtovanje in izvedbo zdravstvenih programov pri izvajalcih zdravstvenih storitev, omejene zmogljivosti izvajalcev za realizacijo dovoljenega preseganja nekaterih programov in pomanjkanje kadrov na trgu dela za oblikovanje dodatnih timov na primarni ravni zdravstvene dejavnosti (družinska medicina, pediatrija...).

2. Prihodki ZZS v letu 2018

Celotni prihodki ZZS v obdobju januar – december 2018 znašajo 2.890,5 milijona evrov in so za 207 milijonov evrov oz. za 7,7 % večji glede na preteklo leto (od tega so večji prihodki od prispevkov za 170,2 milijona evrov in transferni prihodki iz državnega proračuna za 30,1 milijona evrov). Celotni prihodki so za 0,3 % večji od načrtovanih, predvsem na račun večjih prihodkov od prispevkov in prihodkov po mednarodnih sporazumih.

Prihodki od prispevkov znašajo 2.761,3 milijonov evrov (predstavljajo 95,5 % vseh prihodkov) in za 3,7 milijona evrov presegajo načrtovane. Stopnja rasti prihodkov od prispevkov je za 3,2 odstotni točki večja od rasti povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji v letu 2018, predvsem zaradi večjega števila prejemnikov plač.

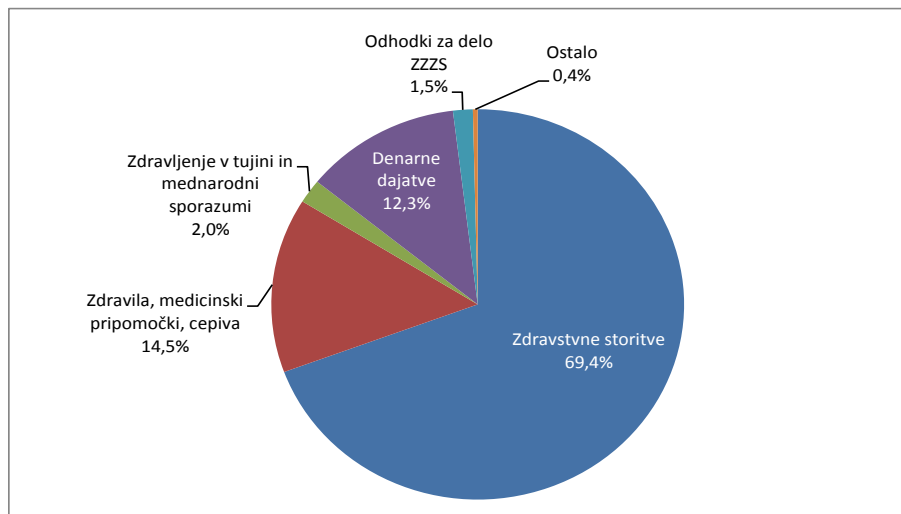
Drugi prihodki ZZS znašajo 129,2 milijona evrov (predstavljajo 4,5 % vseh prihodkov) in za 4,8 milijona evrov presegajo načrtovane vrednosti, največ zaradi večjih prihodkov po mednarodnih sporazumih. Največji delež med drugimi prihodki predstavljajo sredstva iz državnega proračuna v višini 69,6 milijona evrov za povračilo že izplačanih sredstev za plače in nadomestila plače pripravnikov in specializacije zdravnikov, za enkratni dodatni program ter izvedbo posebnega vladnega projekta za skrajšanje čakalnih dob v zdravstvu ter povečanja kakovosti zdravstvene obravnave in za povračilo plačila zdravstvenih storitev do polne vrednosti storitev za socialno ogrožene. Sledijo prihodki od regresnih zahtevkov v višini 21,5 milijona evrov, prihodki po mednarodnih sporazumih v višini 20,1 milijona evrov ter plačila po dogovorih o cenah in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je ZZS sklenil z nekaterimi dobavitelji zdravil v višini 13,4 milijona evrov.

Slika 1: Struktura prihodkov ZZS v letu 2018.

3. Odhodki ZZZS v letu 2018

Odhodki ZZZS so izkazani po načelu denarnega toka (realizirana plačila v letu 2018) in v letu 2018 znašajo 2.858,5 milijona evrov. V primerjavi s predhodnim letom so večji za 176 milijonov evrov oziroma za 6,6 %. Največjo rast odhodkov (18,2 %) izkazujejo odhodki za zdravljenje v tujini, sledijo odhodki za cepiva (17 %) in odhodki za nadomestila plače zaradi začasne zadržanosti od dela (10,5 %). Celotni odhodki so za 23,5 milijona evrov pod načrtovanimi za leto 2018, predvsem zaradi nerealiziranih zdravstvenih programov, določenih v Splošnem dogovoru z aneksom 1 in 2 za leto 2018.

Slika 2: Struktura odhodkov ZZZS v letu 2018.

a) Odhodki za zdravstvene dejavnosti

Odhodki za zdravstvene storitve, zdravila in medicinske pripomočke, pripravki za hemofilike in cepiva, odhodki za zdravljenje v tujini in odhodki po mednarodnih sporazumih predstavljajo 85,8 % vseh odhodkov ZZZS.

V strukturi celotnih odhodkov ZZZS imajo odhodki za zdravstvene storitve 69,4 % delež in v letu 2018 znašajo 1.982,9 milijona evrov. V primerjavi z letom 2017 so večji za 5,8 % oz. za 108,7 milijona evrov. Odhodki za zdravstvene storitve so za 2,2 % manjši od načrtovanih. Končni obračun za opravljene programe zdravstvenih storitev za leto 2018 bo izveden do konca meseca januarja 2019 in takrat bodo znani tudi podatki o vseh obveznostih ZZZS za programe zdravstvenih storitev za leto 2018 (plačano v letu 2019).

Odhodki za zdravila, medicinske pripomočke, pripravke za hemofilike iz krvi in cepiva so znašali 413,9 milijona evrov in so skupaj v okviru načrtovanih vrednosti. V primerjavi z letom 2017 so večji za 4,6 % oz. za 18,1 milijona evrov. Ti odhodki v strukturi vseh odhodkov ZZZS predstavljajo 14,5 % delež.

Največji delež v tej skupini odhodkov predstavljajo odhodki za zdravila. V letu 2018 znašajo 331 milijonov evrov. V primerjavi z letom 2017 so večji za 6,1 % oziroma za 19 milijonov evrov ter malenkostno presegajo letno načrtovano vrednost. V kolikor rast odhodkov za zdravila ne bi bila regulirana z ukrepi ZZZS na področju zdravil - izvajanje terapevtskih skupin zdravil ter skupin medsebojno zamenljivih zdravil z najvišjo priznano vrednostjo, pogajanja za nižje cene originalnih zdravil preko različnih vrst dogovorov z dobavitelji zdravil, razvrščanje novih generičnih zdravil, ki prav zaradi nižjih cen in s tem nižjih stroškov zdravljenja omogočajo vključitev najnovejših zdravil na listo, nadzor nad predpisovanjem zdravil – bi bila rast odhodkov za zdravila še višja.

Odhodki za medicinske pripomočke so znašali 73,5 milijona evrov in so v okviru načrtovanih. V primerjavi z letom 2017 so za 3,6 % ali 2,5 milijona evrov večji, kar je posledica povečanja števila zavarovanih oseb, ki so upravičene do teh pripomočkov v breme sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja pri zdravljenju in medicinski rehabilitaciji posameznih vrst obolenj ter širitve pravic po spremembi Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja v letu 2018.

Odhodki za pripravke za hemofilike in cepiva so v letu 2018 znašali 9,4 milijona evrov in so za 26,5 % ali za 3,4 milijona evrov manjši od realiziranih v letu 2017 zaradi manjših odhodkov za pripravke za hemofilike (za 4,4 milijona evrov), ker se pripravki za hemofilike po novem predpisujejo tudi na recept in so evidentirani med odhodki za zdravila. Odhodki za cepiva so se povečali zaradi uvedbe cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu za določene skupine zavarovancev.

Odhodki za zdravljenje v tujini in iz naslova mednarodnih sporazumov so v letu 2018 znašali 56,4 milijona evrov in so za 3,4 milijona oz. 6,5 % nad načrtovanimi ter za 4,3 milijona oz. 8,3 % večji kot v letu 2017. Razlogi za rast odhodkov so povečano število napotitev za zdravljenje v tujino, zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji (na področju otroške srčne kirurgije, za različne vrste obsevanj, zdravljenje limfedema), zviševanje cen zdravstvenih storitev v tujini ter višji odhodki po mednarodnih sporazumih tako za slovenske kot tuje zavarovance, upoštevanje principa recipročnosti.

b) Odhodki za povračilo denarnih dajatev

Odhodki za povračilo denarnih dajatev za pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (nadomestila, potni stroški) so realizirani v višini 350,4 milijona evrov in so za 10,5 % ali za 33,3 milijona evrov večji v primerjavi z letom 2017. Načrtovane vrednosti presegajo za 2,8 %.

Največji delež (99,3 %) predstavljajo odhodki za nadomestila plače zaradi začasne zadržanosti od dela. V letu 2018 so znašali 347,9 milijona evrov in so v primerjavi z načrtovanimi za 2,8 % oz. za 9,5 milijona evrov večji. Glede na leto 2017 ti odhodki izkazujejo 10,5 % rast oz. so večji za 33,1 milijona evrov. V primerjavi s preteklim letom se je povečalo tako število primerov (za okoli 9 %) kot tudi število dni odsotnosti v breme ZZS (za okoli 8,5 %), na kar je vplivalo več različnih dejavnikov, predvsem povečanje števila zaposlenih, podaljševanje delovne dobe, rast plač in drugi delovni, socialni in ekonomski dejavniki.

c) Odhodki za delo službe ZZS

Odhodki za delo službe ZZS so v letu 2018 znašali 44,2 milijona evrov in so v okviru načrtovanih. V primerjavi z letom 2017 so večji za 3 %. Ti odhodki predstavljajo 1,5 % delež vseh odhodkov ZZS (1,6 % v letu 2017).

4. Zaključne ugotovitve

Leto 2018 je peto zaporedno leto gospodarske rasti, kar se je odrazilo tudi v večjih prihodkih ZZS, ki so bili za 207 milijonov evrov večji kot leta 2017. Ti so omogočili več sredstev za uveljavljanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja – ponovno je bilo zagotovljeno tudi povečanje programov in storitev za zavarovane osebe nad obsegom leta poprej. Sredstva, ki so bila namenjena za povečan obseg zdravstvenih storitev, v letu 2018 niso bila v celoti porabljena, kar se je odrazilo v presežku prihodkov nad odhodki. Razlogi za manjšo porabo glede na načrtovano so v relativno pozno sprejetih pravnih podlagah za povečano financiranje programov, omejene kapacitete izvajalcev zdravstvenih storitev in v organizaciji dela pri izvajalcih.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO

ZAVAROVANJE SLOVENIJE